

**โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดยะลา**

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ตั้งอยู่ในจังหวัดยะลา ใต้สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา พื้นที่ธารโต ใกล้กับพื้นที่ป่าบาลา-ฮาลา ในเทือกเขาสันกาลาศรีซึ่งเป็นป่าดิบชื้น ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ มีความหลากหลายของพันธุกรรมพืชมาก ศูนย์ฯได้ดำเนินการรวบรวม และวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชหลายชนิด เช่น ไม้ผล สมุนไพร กล้ายไม้ พืชวงศ์ขิงข่า ไม้หอม พืชสกุลดาหลา ส้มจุกและส้มพื้นเมือง นอกจากนี้ศูนย์ฯได้ดำเนินการปกป้องรักษาพันธุกรรมพืชในสภาพป่าธรรมชาติ เดิมในพื้นที่ศูนย์ฯประมาณ ๒๐๐ ไร่ ปัจจุบันศูนย์ฯได้ดำเนินการนำพืชบางชนิด เช่น ดาหลา กล้ายไม้ พืชวงศ์ขิงข่าและสมุนไพร เข้าสู่ระบบวิจัยพัฒนาปี ๒๕๔๙ ของกรมวิชาการเกษตร การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดยะลา ศูนย์ฯดำเนินการรวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่นและพันธุ์พืชทั่วประเทศที่มีศักยภาพ นำมาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจต่อไป

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

๓. วัตถุประสงค์

อนุรักษ์รวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่น และพันธุ์พืชทั่วไปของทุกภาคในประเทศไทยนำมาพัฒนาปลูก ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน นำมาวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์และใช้ประโยชน์ปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจต่อไป

๔. เป้าหมาย

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ส่วนแยกธารโต

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : -

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๑) หน่วยงานหลัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

๒) หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ถ้ามี) -

๗. ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑) แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

๑.๑) พื้นที่ดำเนินการรวมทั้งสิ้น ๒๐๐ ไร่ แบ่งพื้นที่ปลูกรักษาพันธุ์กรรม ๓๐ ไร่ พื้นที่ ปกป้องพันธุ์กรรมพืช ๑๗๐ ไร่

๑.๒) ได้รวบรวมพันธุ์ไม้ผลท้องถิ่นที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่

ลำแข	จำนวน	๑๒	ต้น
ลูกเตียน	จำนวน	๘	ต้น
ส้มแขก	จำนวน	๑๘	ต้น
จำปูลี่	จำนวน	๕	ต้น
ลูกหมี	จำนวน	๒	ต้น
มะไฟป่า	จำนวน	๒	ต้น
ลูก	จำนวน	๓	ต้น
หว่าใหญ่	จำนวน	๒	ต้น
เงาะป่า	จำนวน	๕	ต้น
ลูกประ	จำนวน	๒	ต้น

๑.๓) ได้รวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นที่ใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่

ต้นสยา	จำนวน	๒	ต้น
ต้นเต็ง	จำนวน	๒	ต้น
ต้นรัง	จำนวน	๑	ต้น
ต้นแดง	จำนวน	๒	ต้น
ต้นยางพื้นเมือง	จำนวน	๕	ต้น

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

-

๙. ปัญหา / อุปสรรค

๑) ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย